

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani.

Cena oglasa je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Evidenca prebivalstva in način zglaševanja.

(Piše F. K.)

(Dalje in konec.)

Zadnjič smo pisali o dolžnostih, ki jih ima glede zglaševanja poslov, delavcev, tujcev, i. t. d. oni, ki oddaja prenočišče ali sprejema delavce ali posle v službo, in pa o dolžnostih, ki jih ima glede nadziranja občina oziroma županstvo, da se ukazi o zglaševanju res pravilno in vestno izvršujejo. — Zato pa je v prvi vrsti potrebno, da se prebivalstvo o teh ukazih primerno pouči. Ljudje pač radi pozabljajo ono, kar jim dela — po njihovih mislih — sitnosti; mnogo jih je, ki že iz prirojene svojeglavnosti nočejo izpolnjevati ukazov; — drugi so zopet, ki jim ni znano, kaj je njihova dolžnost, ker ni bilo nikogar, ki bi jih bil poučil.

Stvar in dolžnost županstev je toraj, da skrbijo zato, da res vse prebivalstvo izve, kako se mora ravnati. — To se zgodi potem javnih razglasov.

Ti razglasi so navadno dvojni:

- A.) tiskani, litografirani ali sploh s pomočjo kakega stroja razmnoženi razglasi se prilepijo na raznih krajih, na občinskih deskah, pri cerkvah i. t. d. (afiširanje);
- B.) razglase se ustmeno po dotičnih občinskih organih, ki so: občinski sluge, čuvaji, občinski redarji.

Po večini krajev na deželi je še navada, da občinski pa tudi okrajni sluge pred cerkvami po Božji službi razglašajo — ali kakor pravijo po starem običaju — „na znanje dajejo“ razne oblastvene ukaze. — To je pripravno, ker je takrat zbrano navadno največ ljudstva iz še tako oddaljenih vasi. — Take prilike naj porabijo — in to večkrat! — občine, da pouče ljudstvo glede važnosti zglaševanja.

Občine naj toraj prirede razglas po sledečem vzorcu, da dajo natisniti ali litografirati, potem pa nalepiti na dotične kraje in obenem razglasiti pri cerkvah, na shodih, sejmiščih i. t. d.

Razglas kako zglaševati tujce.

Ker se ukazi glede zglaševanja v občini in glede tujcev posebej ne izpolnjujejo in — kakor sem se sam prepričal — sploh zanemarjajo, sem primoran opozoriti na sledeče:

1.) Vsak gospodar, hišni posestnik ali upravitelj — mora najkasneje tekom treh dni naznaniti vse spremembe županstvu (v mestih policijskemu uradu), kakor tudi predložiti vse potrebne izkaze tujcev oziroma uslužbencev.

2.) Vse one stranke, ki oddajajo stanovanja, sobe, in prenočujejo tujce, sploh osebe, ki ne spadajo v krog družine, — morajo vsakega podnajemnika zglasiti tekom 24 ur, kakor je rečeno v predidoci točki 1.).

3.) Moški in ženski posli, pomočniki, vajenci, trgovski uslužbenci zglasiti se morajo najkasneje tekom treh dni, potem ko so vstopili v službo.

Dolžnost zglasiti jih ima njihov gospodar oziroma delodajalec, ki mora obenem dokazati njihovo pristojnost s potrebnimi dokumenti. — Kdor je doslej kako zglasitev opustil, naj to sedaj nemudoma stori.

4.) Posebno opozarjam gostilničarje, ki imajo pravico prenočevati tujce, da vodijo knjigo za tujce, kakor je predpisana, in pa da vedno in pravočasno vpošiljajo natančno izpolnjene objavice (Meldezettel).

Vsak prestopnik radi opustitve zglaševanja se bode strogo kaznoval in vsak tak slučaj javil sodišču, da proti krivcu postopa sodnim putem.

Zlasti pa še opozarjam, da mora vsak tujec, če se to od njega zahteva — dokazati, kam je pristojen.

Kot dokaz zadostuje v prvi vrsti domovinski list, ali pa tudi delavska — ali poselska knjižica.

V, dne 19.....
Župan:
N. N.

Objavnice se dobivajo pri županstvu (oziroma pri policijskem uradu) brezplačno ter so prirejene po sledečem vzorcu.

Objavnica.

Ime in priimek:	
Poklic posel ali opravilo	
Starost, vera, rojstni kraj in domovinska občina, dežela:	
Stan (samski, — oženjen, — vdovec — ali vdova); imena in starost ostalih članov rodbine:	
Ima izkaznico, kje in kdaj je izdana in kdo jo je izdelal:	
Ulica (kraj) in hišna številka, kjer sedaj stanuje:	
Kraj, kjer je popred bival:	
Se je preselil; kdaj in kam:	
V, dne 19..... (Podpis gospodarja, oskrbnika oziroma onega, ki je stanovanje oddal).	

Na drugo stran objavnice pride sledeči
Poduk.

§ 1.) Vsak hišni gospodar, oskrbnik oziroma oddajalec stanovanja, prenočišča in službe, mora vsako novo stranko brez ozira na to, če ostane ali ne v dotičnem kraju, zglasti brezpogojno tekom štiriindvajsetih ur.

§ 2.) Če biva v enem stanovanju več strank ali oseb skupno, zglasti se mora vsaka posebej.

§ 3.) Če se ena ali druga stranka ali oseba preseli, se mora to ravnotako najkasneje tekom 24 ur naznaniti. — Obenem pa se mora naznaniti, kam se je dotična stranka ali oseba preselila, če je to seveda oddajalcu stanovanja (službe) znano. — To velja zlasti za glavne najemnike stanovanj.

§ 4.) Kdor bi ne izpolnjeval zakonitih določil o zglaševanju, kaznoval bi se z denarno globo od 10 kron do 200 kron. — To velja za oddajalce stanovišč ali dela v smislu splošnih ukazov o zglaševanju.

V slučaju neizpolnitosti se spremeni globa v zapor 1 do 20 dni. — Kdor opusti zglasitev posla, kaznuje se v smislu poselskega reda z globo do 50 kron ali zaporom do 5 dni. Ne rešnične objave ali zglastitve se kaznujejo po § 320 kaz. zak. sodnijsko z zaporom od 3 dni do 1 meseca.

Vsi predalci te objavnice se morajo natančno izpolniti in na vsakokratno zahtevo prinesiti tudi vsi izkazi glede zglašencev.

Županstvo v

Našim občinam in županstvom še enkrat z ozirom na to, kar smo omenili v začetku tega spisa glede zglaševanja in njegove važnosti — toplo priporočamo, naj strogo pazijo na to, da se vsi ukazi v prvi vrsti razglase, potem pa da se bode strogo po njih ravvalo.

Izpred upravnega sodišča.

Po katerem času je presoati prošnje za domovinsko pravico?

Upravičenost prošnje za sprejem v občinsko zvezo na podlagi desetletnega priposestevanja je presoati po času, ko se je prošnja vložila. Če je prosilec po vloženi prošnji umrl, mora občina bivališča vseeno prošnjo meritorno rešiti. (Sodba od 16. junija 1906 št. 6873. — Budw. št. 4519.)

P r i m e r a: Občina Sierning je prosila pri mestni občini Dunaj dne 30. maja 1901 za sprejem Ivana Wieserja v občinsko zvezo, ker je Wieser nad deset let bival brez kake javne trajne podpore na Dunaju. Ker proseča občina prošnji ni priložila potrebnih dokazov, je dunajska občina prošno zavrnila. Zoper to se je občina Sierning pritožila in predložila pri rekurzu potrebne tistine. Med tem časom pa je Wieser umrl. Kljub predloženim listinam se je še sedaj branila dunajska občina rešiti prošnjo, češ da je postala vsled smrti Wieserja brezpredmetna. Na pritožbo občine Sierning je upravno sodišče razsodilo kakor gori povedano. V utemeljitvi pravi upravno sodišče, da prošnja vsled smrti prosilca ne postane brezpredmetna, ker se je ozirati na to, da ima prosilec lahko ženo in otroke, kojih pristojnost je odvisna od njegove; dalje so pa tudi razna vprašanja javnopravnega značaja odvisna od tega, je-li pristojen sem ali tje. Tako bi se na pr. šlo lahko za odločitev, katero občino zadenejo stroški pokopa za Wieserja, če bi isti brez premoženja umrl. — Prošnjo je torej treba vedno rešiti tudi če prosilec po vložitvi umrje.

Nedopustnost občinskih dopolilnih volitev.

Dopolilne volitve v občinski zastop so nedopustne potem, ko je zastopu triletna funkcijska doba potekla. (Sodba od 19. junija 1906 št. 7123. — Budw. št. 4521.)

P r i m e r a: Občinskemu zastopu v Presticu na Češkem je potekla triletna funkcijska doba 3. decem-

bra 1902. Ker so v I. in II. razredu manjkali po 4 namestniki v prvem razredu vrhu tega tudi še en odbornik, je županstvo razpisalo na 7. marca 1904 dopolnilne volitve. Do razpisa pravih volitev iz raznih političnih vzrokov ni prišlo. Dopolnilne volitve so se 7. marca 1904 v resnici vršile, toda na pritožbo nekaterih občanov je namestništvo volitve razveljavilo z vtemeljivijo, da so po besedilu zakona volitve dopustne samo za ostalo funkcijsko dobo odborovo. Ker je pa ta že potekla, so dopolnilne volitve nedopustne.

Pritožbo zoper to odločbo namestništva je upravno sodišče kot nevtemeljeno zavrnilo.

Javna razglasitev volitve.

Občinska volitev se ima javno razglasiti. Pismeni razglas se je že tedaj javno razglasil, če se ga je nabilo na kraju, ki je vsakomur dostopen. Ni treba, da bi bil kraj, kjer se nabije razglas, javni svet. (Sodba od 19. junija 1906 štv. 7117. — Budw. štv. 4522.)

P r i m e r a: V občini P. so imeli navado nabijati vse občinske razglase v prehodu ali veži neke hiše. Skozi tisto vežo je imel pravico vsakdo hoditi, zato je bila vsakomur dostopna. Hiša, h kateri je veža spadala je bila sicer zasebna last, a vendar je nje lastnik moral priznati, da je prehod skozi vežo vsakomur dopuščjen. Tudi občinske volitve so se v dotični veži pismeno razglasile s tem, da se je tam volilni oklic nabil. Nekateri občani so se zoper veljavnost volitve pritožili, češ da se volitve niso javno razglasile, ker svet, na katerem se je oklic nabil, ni javna, ampak zasebna last. Upravno sodišče je razsodilo, da ni treba, da bi bil kraj, kjer se oklic nabije javna last, nego da je zadosti, če je dotični kraj vsakomur dostopen, če ravno je morda v zasebni lasti.

Pravica vladnega komisarja pri občinskih volitvah.

Če se vladni komisar neupravičeno vtika v volilno dejanje, je isto zaradi tega neveljavno. (Sodba od 19. junija 1906 štv. 7124. — Budw. štv. 4523.)

P r i m e r a: Pri občinskih volitvah v H. je prišel Alojzij M. volit kot pooblaščenec za Frančiško D. Volilna komisija ga je dopustila voliti. Vladni komisar je že pri oddaji glasu zoper to protestiral. Ko so pa konečno glasove dotičnega razreda prešteli, je vladni komisar ta glas razveljavil. Volilna komisija je temu ukrepu vladnega komisarja pritrdila, tako da se je glas Frančiške D. sporazumno razveljavil, toda šele tedaj, ko so glasove šteli. Upravno sodišče, je izreklo, da je bilo postopanje vladnega komisarja nepostavno, ker pristoji konečna presoja o veljavnosti glasov ne komisarju, ampak deželni politični oblasti, na katero se smejo stranke pritožiti. Ker se je torej komisar neupravičeno vmešaval v volitev, je volilno dejanje neveljavno.

Že oddanega glasu volilna komisija ne sme razveljaviti.

Če volilna komisija pusti volilca glasovati pri občinskih volitvah, potem nima pravice pri konečnem

seštevanju glasov, kateri izmed oddanih glasov razveljaviti. (Sodba od 19. junija 1906 štv. 7124. — Budw. štv. 4523.)

P r i m e r a: Glej prejšno primero! Volilna komisija je pustila Alojzija M. kot pooblaščenca za Frančiško D. glasovati. S tem je priznala pravilnost in upravičenost njegovega glasu. Zato je pa nepravilno postopala, ko je konečno sporazumno z vladnim komisarjem oddani glas razveljavila.

Pravica občinskega predstojnika do pritožbe zoper volitve.

Občinski preostojnik, ki je kot predsednik volilne komisije vodil občinske volitve, je upravičen k pritožbi zoper veljavnost volitev, koje je sam vodil. (Sodba od 19. junija 1906 štv. 7137. — Budw. štv. 4524.)

P r i m e r a: Franc V. je kot občinski predstojnik v V. Z. vodil občinske volitve in bil predsednik volilne komisije. Zoper te volitve se je sam pritožil kot volilec II. razreda. Namestništvo v P. je njegovo pritožbo zavrnilo rekoč, da se vendar on zoper volitve, ki jih je sam kot predsednik s člani volilne komisije kot svojimi zaupniki vodil, ne more pritožiti. Upravno sodišče je to odločbo namestništva izreklo kot nepostavno in jo je razveljavilo z vtemeljivijo, da je predsednik volilne komisije, ki je ob enem volilec II. razreda ravno tako upravičen se zoper volitve pritožiti, kakor katerisibodi drug volilec. Njegova lastnost kot predsednik komisije mu ne more odvzeti pravice k pritožbi, ker to ni nikjer v zakonu izrečeno.

Kakšna pritožba je dopustna zoper volitev občinskega predstojništva?

Zoper nepravilnosti pri volitvi občinskega predstojništva (župana in svetovalcev) ne gre pritožba na deželno politično oblast kakor je to slučaj pri volitvah občinskega odbora, nego se dajo volitve predstojništva samo potem takozvane nadzorne pritožbe na okrajno glavarstvo izpodbijati. (Sodba od 19. junija 1906 štv. 7138. — Budw. štv. 4525.)

P r i m e r a: Pri volitvi predstojništva v občini N. B. so se dogodile nekatere nepravilnosti. To je napotilo več odbornikov vložiti zoper izvolitev župana in svetovalcev pritožbo na deželno vlado. Deželna vlada je pa vsako posredovanje v tej stvari odklonila z vtemeljivijo, da ona določba občinskega volilnega reda (na Kranjskem § 33), ki pravi, da se vlagajo ugovori zoper volitev občinskega odbora v konečno rešitev pri deželni vladi, nima veljave tudi še za volitve občinskega predstojništva. Če se vrše pri volitvi predstojništva kake nepravilnosti, je iste naznaniti s takozvano nadzorno pritožbo politični oblasti prve stopinje, da ista presodi, če in kaj je treba ukreniti.

Nadzorna oblast okrajnega glavarstva.

Političnih oblasti se ne more prisiliti, da bi morale izvrševati svojo nadzorno oblast na podlagi pritožb zaradi nerednosti občinskih organov, nego so

upravičene tudi vsako posredovanje kljub pritožbam odkloniti. (Sodba od 19. junija 1906 št. 7138. — Budw. št. 4525.)

P r i m e r a: Glej primero prejšnje odločbe! Politične oblasti niso hotele preiskovati, če in kakšne nepravilnosti ali nezakonitosti so se pri volitvi predstojništva godile in je deželna oblast vsako posredovanje odklonila. Zaradi tega so prizadeti občinski odborniki vložili pritožbo na upravno sodišče, ki pa je izreklo, da imajo državne politične oblasti pač pravico se posluževati svoje nadzorne oblasti, da se jih pa k temu siliti ne more, nego da smejo vsako posredovanje kljub nadzorni pritožbi odkloniti.

Pritožbe zoper dve enaki odločbi v domovinskih stvareh.

Proti dvema enakima odločbama dveh inštant (okrajnega glavarstva in deželne vlade) v zadevah domovinske pravice je vsaka daljna pritožba instančnim potom nedopustna. (Sodba od 21. junija 1906. št. 7232. — Budw. št. 4530.)

P r i m e r a: Če o kaki prošnji za sprejem v občinsko zavezo na podlagi priposestevanja v zmislu domovinske novele iz leta 1896 razsodita dve instanci t. j. okrajno glavarstvo in deželna politična oblast enako, je nedopustna daljna pritožba na notranje ministrstvo.

Pasivna volilna pravica oglednikov mesa, živine in mrtvih.

Ogledniki mesa in živine, ki jih po zdravstvenih zakonih nastavljajo občine, dalje tudi ogledniki mrtvih niso občinski uradniki v zmislu občinskega volilnega reda, zato smejo pri občinskih volitvah ne samo voliti, ampak tudi voljeni biti. (Sodba od 21. junija 1906, št. 7194. — Budv. št. 4531.)

Vprašanja in odgovori.

183. Županstvo št. J.

V p r a š a n j e: Koliko je po postavi dolžan nezakonski oče prispevati za svojega otroka? Koliko materi za otročjo posteljo?

Ali je veljavna pogodba, ki jo skleneta nezakonski oče in nezakonska mati? Ali mora sodišče tako pogodbo odobriti?

Ali ima nezakonski oče pravico zahtevati, da mu mati izroči otroka v njegovo oskrbo, če ona preveč zahteva za vzrejo, pa se na drugi strani tudi brani prepustiti otroka očetu?

O d g o v o r:

Prispevki nezakonskega očeta niso v zakonu s številkami navedeni. Postava pravi, da je višina prispevka odvisna od premoženjskih razmer očetovih. Torej bolj kot je bogat nezakonski oče, več ima plačevati.

Koliko se v vsakem posameznem slučaju plača, to določiti ima sodišče potem, ko je natančno poizvedovalo po premoženjskih razmerah nezakonskega očeta.

Ravno tako tudi ni v zakonu s številkami povedano, koliko naj plača nezakonski oče materi za otročjo posteljo. Sprva Vas opozarjamo, da nima vsaka nezakonska mati pravice terjati povračila stroškov za otročjo posteljo,

ampak samo tista, ki jo je nezakonski oče zapeljal z obljubo, da jo bo poročil. Kakor preživnino za otroka, tako določi tudi stroške za otročjo posteljo sodišče in sicer z ozirom na premoženjske razmere očetove in upoštevajoč stan nezakonske matere. Da nas bodete lažje razumeli, Vam navedemo primero: Če bi imel veleposestnik A dva nezakonska otroka, enega s hčerjo ubogega bajtarja, drugega s hčerjo višjega uradnika, potem bi moral plačati uradnikovi hčeri več za otročjo posteljo kot pa bajtarjevi hčeri. To pa zaradi tega, ker je uradnikova hči gotovo več potrošila ob porodu kot bajtarjeva hči.

2. Nezakonski oče in mati nimata pravice sklepati pogodbe o tem, koliko bo moral oče za otroka plačevati. Upravičena sta samo, se pogajati o stroških za otročjo posteljo, o otroku pa ne. — Tako pogodbo sme sklepati z nezakonskim očetom samo otrokov varuh, a še ta pogodba je veljavna le tedaj, ako jo sodišče potrdi in odobri.

Pogodbo, ki jo o vzreji otroka skleneta nezakonski oče in mati, odobri sodišče le tedaj, če je za otroka ugodna. Na vsak način pa mora sodišče najprej o taki pogodbi zaslišati otrokovega varuha, da se tudi on izjavi, ali je pogodba ugodna ali ne.

3. § 168 obč. drž. zak. pravi: Dokler mati hoče in more svojega nezakonskega otroka prihodnjemu poklicu primerno sama vzgajati, ga ji oče ne sme jemati; kljub temu mora plačevati stroške vzreje.

Iz tega razvidite, da se materi, če otroka prav vzgaja, ne more odvzeti vzreje.

Ako mati za otroka preveč zahteva, naj se obrne nezakonski oče na sodišče, da tisto določi, koliko ima plačevati. Če se pa očetu tudi pri sodišču določeni znesek zdi previsok, potem ne more ničesar napraviti, zlasti ne materi odvzeti otroka.

184. Županstvo K.

V p r a š a n j e:

1. Je li županstvo upravičeno od stranke terjati kak poseben prispevek na stroških povodom občinskih ogledov v slučajih poljske okvare?

2. Koliko mora biti občinskih zastopnikov pri takih obravnavah razen župana navzočih?

3. Je li župan oziroma zastopnik občine upravičen za zamudo časa zahtevati kako odškodnino?

4. Koliko se sme od posameznih strank zahtevati na uradnih stroških?

O d g o v o r:

1. Postopek zaradi poljske okvare je kazenski postopek, kjer velja splošni kazensko-pravni rek, da zadenejo stroški obsojenega. Po našem mnenju tedaj sme županstvo terjati od obsojene stranke povračilo stroškov kazenskega postopanja. Med stroške pa smete všteti samo gotove izdatke občine, ozir. od nje za poizvedbe, dostavitve i. t. d. izplačane zneske. Od stranke, ki poljsko okvaro naznani in zahteva poškodovanje krivca, ne morete ničesar zahtevati.

2. Pri razpravah in sodbi v zadevah zaradi poljske okvare morata biti poleg župana navzoča kot sodnika še dva občinska svetovalca.

3. Niti župan niti občinska svetovalca, ki se pri-tegneta razpravi, ne smejo za zamudo časa ničesar terjati; pač pa občinska svetovalca lahko zahtevata plačilo svojih gotovih izdatkov, ki sta jih imela zaradi svoje službe.

4. Na to vprašanje je odgovorjeno že gori pod 1.

185. Gospod O. v Š.

V p r a š a n j e: V našo občino se je omožilo dekle. Po poroki se je izkazalo, da je noseča, a ne s svojim možem A, ampak z nekom drugim. Otrok te ženske se je v krstni knjigi vpisal kot zakonski, kljub temu,

da ga mož ne pripozna kot svojega. Ker je otrok nadložen in rabi podpore, nastane vprašanje, kedo ima zanj skrbeti, ali naša občina, ali oče (mož njegove matere), ali prejšnja materina občina?

Odgovor: Otrok je po jasnih določilih občnega drž. zakonika z a k o n s k i. Župnik mora namreč vsakega otroka poročene ženske vpisati v krstni knjigi kot zakonskega. Če je očetu na tem, da se otrok njegove žene, ki pa ni tudi njegov, prepíše na materino dekliško (prejšnje) ime, mora v teku treh mesecev, odkar je izvedel za otrokov porod, pri sodišču vložiti tožbo ali pa oporekati, da otrok ni njegov. Če oče, kakor je bilo to najbrže v Vašem slučaju, opusti te sodne korake, potem ostane otrok neizpodbojno zakonski in ima oče temu otroku nasproti vse dolžnosti, kakor pravi oče.

Za tega otroka mora tedaj skrbeti A sam. Če A zaradi svoje ubožnosti ne bi mogel otroka oskrbovati, potem pade ta dolžnost na Vašo občino, ki je pristojna občina A-a.

186. Županstvo Št. L.

Vprašanje: V našo občino so prišli tujci in kupili les. Pravimo jim »kubikarji«. Sedaj ko izvažajo les, imajo prav težke vozove in ozka kolesa, tako da občinsko cesto zelo razrižajo in jo bodo v kratkem napravili nerabno. Ali so dolžni cesto popraviti oziroma k stroškom poprave prispevati?

Odgovor:

Po § 21 zakona od 28. julija 1889, št. 17 dež. zak. se sme od posameznih posestnikov ali trgovinskih podjetij, ki občinske ceste rabijo v večji meri, zahtevati, da prispevajo po razmeri porabe za njih vzdrževanje. Ta prispevek se določi po dogovoru. Če ne pride do zedinjenja, tedaj določi prispevek deželni odbor. Zahtevajte najprej od »kubikarjev« primeren donesek. Če tega ne bodo hoteli z lepa plačati, se obrnite na deželni odbor, da višino doneska določi.

187. Županstvo B.

Vprašanje: Ali sme biti izvoljen županom posestnik, ki ima sicer svojo hišo s stalnim posestvom tukaj in je pri nas ob enem tudi virilist, a stanuje v so sedni občini, kjer je sedaj župan?

Odgovor:

Vaše vprašanje ni jasno: kje naj bi ne smel biti župan, pri Vas, kjer ima posestvo, ali v sosedni občini, kjer stanuje? Po našem mnenju sme biti župan na eni kot na drugi strani. Pri Vas sme biti župan, ker ima pri Vas posestvo. Zakon namreč nikjer ne pravi, da bi moral župan stanovati v občini, kjer županuje. Pač pa mora v Vaši občini uradovati.

Tudi v sosedni občini sme biti župan, če ima le tam kako posestvo ali podjetje, od katerega vsaj eno leto davek plačuje oziroma če ima tam pasivno volilno pravico za občinski zastop.

188. Gospod I. M. v Z. K.:

Vprašanje: Kam se mora dati preostanek ubožne blagajne, ki se izkaže ob koncu leta, ali se ga mora prenesti na nov račun prihodnjega leta, ali ga je plodonosno naložiti?

Odgovor:

Računski prebitek prejšnjega leta se vedno prenese kot prejemek na prihodnje leto.

Po zakonu od 28. avgusta 1883, št. 17 dež. zak. (glej §§ 31 in 33 tega zakona) se imajo plodonosno naložiti sledeči dohodki ubožnega zaklada:

1. Vse od javnih oblasti naložene globe, ki prese-gajo 40 K;
2. skupilo od konfiskovanega blaga;
3. tretjina zapuščine po duhovnih, ki so brez opo-roke umrli;

4. en odstotek od prostovoljnih dražb;

5. dohodki iz pasjega davka;

6. občinske pristojbine, dopuščene v zmislu zakona od 3. decembra 1868, št. 17 dež. zak.

Vse drugo se ima uporabiti in vpisati kot tekoči prejemek.

189. Županstvo Š.

Vprašanje: V naši občini biva neka oseba že od svojega 17. leta nepretrgoma skozi 41 let. Pred 18 meseci je zapustila naš kraj in se naselila v drugi občini. Naše županstvo pa je svoj čas tej osebi izdalo delavsko knjižico in ubožni list za sprejem sina v bolnišnico, če-ravno dotičnik ni k nam pristojen. Ali sta delavska knji-žica in ubožni list taki listini, da ju ni mogoče kot iz kaznici o domovinstvu ovrечи? Ali smo prisiljeni dotičnika s sinom vred sprejeti v občinsko zvezo, če to zahteva njegova pristojna občina? Ali moramo plačati za dotičnika bolniške stroške, dokler ni k nam pristojen?

Odgovor:

Če Vas prav razumemo, je županstvo izdalo delav-sko knjižico ali pomotoma ali iz usmiljenja, istotako tudi ubožni list. S tem pa dotičnik ni mogel pridobiti v Vaši občini pristojnosti, kajti delavsko knjižico in ubožni list je izdal župan, ki pa ni upravičen podeljevati občinske prave. Sploh pa tudi ti dve listini nista izkaznici o pristoj-nosti. Prava izkaznica je samo domovinski list. Pa še ta se po raznih sodbah upravnega sodišča lahko ovrže, če se dokaže, da je bil pomotoma izdan. Če dotičnik ni bil pravilno sprejet v Vašo občino, mu ne pomagata prav nič delavska knjižica in ubožni list.

Če bo tekom 5 let, odkar je dotičnik zapustil Vašo občino, njegova občina prosila pri Vas za sprejem, boste morali prošnji ugoditi, ako ni tekom zadnjih 10 let, odkar je šel iz Vašega kraja, užival kake trajne javne podpore.

Bolniških stroškov niste primorani plačati, dokler se ni pri Vas vložila prošnja za sprejem.

190. Županstvo K.

Vdrašanje:

Pri nas nameravamo podeliti častno občanstvo ne-katerim zaslužnim možem. Prosimo za pojasnilo:

1. Kakšne morajo biti za to priprave?

2. Kako ima občinski odbor pri tem postopati?

3. Kolika ima biti večina pri glasovanju?

4. Je-li potrebno oblastno dovoljenje za podelitev?

5. Ali se mora izvolitev naznaniti kaki oblasti?

6. Se-li morajo pri takem imenovanju naštetih zasluge odlikovanja?

Odgovor:

Podelitev častnega občanstva spada v lastno pod-ročje občinskega odbora (§ 34 obč. reda za Kranjsko). Pri tem ima občinski odbor kolikor mogoče proste roke in ni vezan na nobeno stran. V posebej Vam odgovarjamo:

1. Priprav za podelitev častnega občanstva ni treba nikakih. Kedar mislite v seji predlagati častno meščanstvo, napišite na sejno vabilo kot posebno točko: Podelitev častnega občanstva. To je vsa priprava.

2. Pri seji sami naj eden izmed odbornikov pred-laga, komu bi se častno občanstvo podelilo. Kratko naj tudi razloži, katerih zaslug so si odlikovanci stekli za ob-čino, ali za okraj ali za slovenski narod sploh itd. Koj nato se lahko glasuje. Opozoriti Vas moramo, da se sme na Kranjskem glasovati samo na dva načina, namreč ustmeno, s tem, da odbornik reče: »da« ali »ne«, ali pa s tem, da se odborniki, ki so za predlog, vzdignejo s sedežev. Glasovanje z vzdignjenjem rok je nedopustno in napravi odborov sklep neveljaven.

3. Da je podelitev častnega občanstva veljavna, mora zanjo glasovati nadpolovična večina navzočih od-bornikov.

4. in 5. Ni treba za to oblastnega dovoljenja, pa tudi ne podelitve javiti kaki oblasti.

6. Dobro je, če se v dotičnem sejnem zapisniku navedejo zasluge, ki si jih je odlikovanec stekel vsaj v glavnih potezah. Pri moških, ki nam jih naznanite v svojem dopisu, Vam pač ne bo težava naštetiti vse polno zaslug, ker ti moške zaslužijo častno meščanstvo ne samo pri Vas, ampak tudi marsikje drugod.

191. G o s p o d I. T. v Š.

Vprašanje: Ali sme pri volitvah v cestni okrajni odbor eden in isti voliti v skupino veleposestva in v skupini veleobrti?

Odgovor:

Kjer imajo okrajne zastope, obstoji ponekod določba, da se mora tak volilec, ki bi po svojem davku imel voliti na obeh straneh t. j. pri veleposestvu in veleobrti, odločiti, kje bo volil. Pri nas na Kranjskem pa velja § 5 ukaza deželne vlade od 5. julija 1890, št. 1658/Pr. (dež. zak. št. 15 z dne 12. julija 1890), ki se glasi: Vsak volilec sme izvrševati svojo volilno pravico po enkrat. Kdor ima pravico voliti v pozneje voleči skupini, ne sme se pustiti k volitvi v nobeni skupini, ki prej voli.

Volijo pa skupine po določbi istega § 5 v sledečem redu: 1. županstva, 2. veleobrtniki, 3. veleposestniki, 4. mesta in trgi.

Iz tega razvidite, da smejo voliti oni, ki so vpisani kot veleposestniki in veleobrtniki, samo pri veleposestvu, ker isto pozneje voli.

192. Ž u p a n s t v o K.

Vprašanje: Pri nas so se nekateri s silo razgnali občni zbor izobraževalnega društva. Ali je to kaznjivo?

Odgovor:

Zakon z dne 26. januarja 1907, št. 18 drž. zak. v varstvo volilne in zborovalne svobode ne varuje samo volilnih shodov ali zborovanj ob času volitev, ampak tudi vsako drugo pravilno sklicano zborovanje, ki spada pod društveni ali shodni zakon. Potemtakem varuje znani § 15 gornjega zakona zlasti tudi občne zборе društev, če so bili pravilno sklicani.

193. Ž u p a n s t v o Š.

Vprašanje: Rudar L., ki je v našo občino pristojen, je delal v B. na Češkem. Ko je obolel, je bil skozi 9 mesecev v bolnišnici. Bolniška blagajna je plačala zanj samo 28 dni, vse drugo je prišlo na našo občino. Ali rudarji niso zavarovani za slučaj bolezni? Ali podjetnik ni primoran plačati stroškov za obolele rudarje? Kam se nam je zoper naloženo plačilo bolniških stroškov pritožiti?

Odgovor:

Po zakonu obstoje za rudarje posebne blagajne, to so takozvane bratske skladnice (Bruderladen), pri katerih mora biti vsak rudar zavarovan med drugim tudi za slučaj bolezni. Po § 3, zakona od 17. septembra 1892, št. 178 drž. zak. v zvezi s § 6, zakona od 30. marca 1880, št. 33 drž. zak. morajo bratske skladnice plačevati za svoje obolele ude bolniške stroške skozi najmanj 20 tednov t. j. 140 dni ali skoraj 5 mesecev. Popolnoma neumljivo nam je, kako je mogla bolniška blagajna oziroma bratska skladnica ustaviti plačilo bolniških stroškov pred pretekom 20. tedna.

Gospodar ali rudniški podjetnik za svojo osebo ni primoran plačevati stroškov bolniške oskrbe za svoje rudarje; njegova edina skrb je, da so vsi rudarji pravilno v bratsko skladnico vpisani in da se njihovi prispevki redno plačujejo.

Svetujemo Vam, da se obrnete na Vaš deželni odbor s prošnjo, naj preiskuje, kako je to, da se za Vašega rudarja v nasprotju z gori navedenimi postavnimi določ-

bami ni plačevalo bolniške oskrbe skozi 20 tednov ampak samo skozi 4 tedne.

194. Ž u p a n s t v o Š.

Vprašanje: V naši občini biva vdova A. že več kot 10 let po moževi smrti. Ker mož ni bil k nam pristojen, seveda tudi vdova ni, ali ona bo prosila za sprejem. Bila je kaznovana na 5 let ječe zaradi detomora. Ali ta kazen izključuje dolžnost, sprejeti jo v občinsko zvezo?

Odgovor:

Vdova je bila na 5 let ječe obsojena najbrže pred več kot 10 leti, tako da je prišedši iz ječe bivala v Vaši občini več kot 10 let. V tem slučaju jo boste morali sprejeti, ker nobena kazen ne izključuje dolžnosti, sprejeti koga v občinsko zvezo.

Ce je pa vdova svojo petletno ječo obsedela tekom zadnjih desetih let, potem je priposestvovanje toliko časa počivalo, dokler je bila v ječi. Priposestvovanje teče naprej od takrat, ko je ječo zapustila.

195. Ž u p a n s t v o Š.

Vprašanje: Ali je primorano tuje županstvo našemu poročati na vprašanje, koliko časa neka oseba v dotični občini biva. Kam se nam je obrniti, če ne dobimo odgovora?

Odgovor:

Kakor posnamemo iz Vašega dopisa, se Vam gre za take poizvedbe v domovinskih stvareh, kjer hočete zvedeti, če kdo biva v kaki občini že nad 10 let. Po našem prepričanju je županstvo primorano dati na taka vprašanja pojasnilo. Če ga ne dobite, se obrnite na pristojno okrajno glavarstvo t. j. na ono, kojemu je dotična občina podrejena, naj glavarstvo prisili občino, da odgovori.

Sicer si pa v takih slučajih, kjer Vam županstvo noče dati odgovora, lahko pomagata na drug način. Če mislite, da kdo biva v eni in isti občini že nad deset let, vložite kar na kratko prošnjo za sprejem. Na Vašo prošnjo se bo morala že dotična občina odzvati in povedati, ali je Vaš občanec že 10 let tamkaj ali ne. Ker vloge za sprejem v občinsko zvezo niso kolekovane, Vas taki poskusi nič ne stanejo.

196. G o s p o d M. K. na R.

Vprašanje: Ali sme oče zahtevati, da gospodar njegovega nedoletnega sina izpusti iz službe? Ali si sme sin službo poljubno izbirati? Ali sme tak nedoletni sin razpolagati s svojim zaslužkom, kakor se mu ljubi?

Odgovor:

Dvoje je mogoče: Če je otrok (nedoletni sin) stopil v službo z dovoljenjem očetovim ali varhovim, potem ne smeta oče ali varh toliko časa zahtevati, da gospodar izpusti otroka iz službe, kakor so se dogovorili. Če je torej dogovorjena med gospodarjem in otrokovim očetom triletna služba, potem oče ne sme tri leta sina nazaj terjati.

Ako je pa sin stopil v službo brez očetovega dovoljenja, tedaj bi po našem mnenju bilo najbolje, če se obrne oče na nadvarstveno oblast t. j. na sodišče za pomoč. Nekateri juristi pravijo, da oče v takem slučaju sina lahko nazaj terja, drugi pa — in teh je večina — pravijo, da je to nedopustno.

V Vašem slučaju je stopil sin v službo kot železniški delavec. Taka služba se ne dogovori za delj časa, zato sme oče od železnice terjati, da sina takoj iz službe izpusti, kakor naglo je potekel med železnico in sinom dogovorjeni službeni čas. Če bi se železnica branila sina iz službe izpustiti, se obrnite na Vaše sodišče za pomoč.

Nedoletni otroci smejo pravzaprav službe le z dovoljenjem staršev ali postavnih zastopnikov izbirati. Če jim starši delajo pri izberi služb neupravičene težave ali če

jih silijo v slabe službe, se smejo tudi otroci na sodišče obrniti za pomoč.

Sin, ki je izven oskrbe staršev t. j. tak, ki ne živi v skupnosti s starši in ki ga starši tudi ne vzdržujejo, sme prosto razpolagati s svojim zaslužkom. Če pa ta zaslužek nespametno zapravlja, se lahko starši zoper to pri sodišču pritožijo.

197. Županstvo v B. B.

Vprašanje: Katere pristojbine plača vojaštvo oziroma erar o priliki vojaških vaj za priprave in za prenočišča, in kdo ima pravico do njih ter v koliki meri?

Odgovor:

Za pripravo (vožnjo sploh) plača vojaški erar letos od enega konja na en kilometer daljave 23 h (triindvajset vinarjev) in za voz posebej še po 4 (štiri) vinarje na kilometer. Pripomnimo, da se te cene menjajo in vsako leto posebej določijo. — Opozarjamo, da častniki za svojo osebo nimajo pravice do voz na stroške erarja; če toraj najame častnik voz, ga mora plačati sam. — Pravico do vožnje ima šele generalni major s svojim štabom. — Gori navedena odškodnina velja toraj le za prevažanje prtljage in drugih vojaških potrebščin.

Za prenočišča plača erar: od štabnega častnika po 1 K 04 h za noč; (štabni častnik = major, podpolkovnik, polkovnik). — Od drugih častnikov, kadetov in računskih podčastnikov (za pisarne) pa po 52 h za noč. — Kar je treba plačati več, doplačati ima občina. — Kadeta imata le po dva pravico do ene sobe.

198. Županstvo Z.

Vprašanje: Pri nas nam zelo po gozdih kradajo les in steljo ter pasejo živino. Kam se nam je obrniti za pomoč zoper to, ker nimamo gozdnega čuvaja? Pred par leti smo preklicali, da bo s 4 K kaznovan, kdor bi se zalotil pri tatvini. Obljubili smo tudi nagrado tistemu, ki tatu naznani, pa vse brez uspeha. Kaj nam je storiti?

Odgovor:

Najprej vas opozorimo, da je bil tisti Vaš preklic, ki določa kazen zoper gozdno tatvino protipostaven, ker itak že obstoje strogi zakoni, deloma deželni, deloma državni zoper take tatvine. Kazni so pa znatno strožje, kot pa vaših 4 K. Nagrado ste pač smeli obljubiti za vsako ovadbo, ker si s tem morda prihranite stroške posebnega gozdnega čuvaja.

Svetovati Vam je zelo težko, ker nobena postava ne pomaga dosti, če se ne pazi na to, da se je ljudje držijo. Nič ne pomagajo stroge zakonite kazni, če ne boste pazili na ljudi. Vse kar morete storiti zoper prehudo tatvino je, da vsaj za nekaj časa nastavite gozdnega čuvaja. Če bo ta par tatov naznanil in bodo ti kaznovani, bo ta strah pri ljudeh dobro vplival.

199. Gospod M. G. v N. L.

Vprašanje: Naša podobčina ima svojo lastno obligacijo v vrednosti 700 K. Deželni odbor nam je dovolil, da smemo letne obresti porabiti za skupne potrebščine. Kdo je te skupnosti deležen, ali vsakdo, ki kupi v podobčini kak prostor in napravi kajžo ali samo stari kmetje?

Odgovor:

Iz naredbe, ki določuje, kako se ima gospodariti z imetkom podobčin, je posneti, da je deležen vaše imovine vsakdo, ki ima v podobčini pravico voliti. Zato ne boste mogli od skupnosti izključiti onih, ki imajo pri Vas še tako malo posestvo, če v občini vsaj eno leto od posesti davek plačujejo. V zakonu ni nikjer izrečeno, da bi bili upravičeni samo stari kmetje. Mogoče je pa, da obstoje stara pisma, ki določajo, kdo je deležnik vaškega imetja ali vsaj dela istega. Če imate taka stara pisma, se držite tistih, če pa ne, potem boste morali ne samo stare kmete, ampak vse volilce podobčine pripustiti k deležnosti vaše imovine.

200. Gospod M. G. v N. L.

Vprašanje: Ali je dolžna podobčina sama plačati stroške volilnega imenika in stroške volitve za gospodarski odsek?

Odgovor:

Da, dotične stroške mora podobčina sama trpeti, ker se volitve vrše samo v njeno korist.

201. Gospod G. R. v Z.

Vprašanje: Neka ženska v naši občini je pristojna v občini B. Prosila je doma za podporo. Župan jo ji je sicer dal, a pripomnil, da če hoče še naprej kake podpore, bo morala priti domov, da jo bojo tam od hiše do hiše preživljali. Ali je župan upravičen to zahtevati?

Odgovor:

Da! Javna občinska oskrba na ta način, da se ubožca pošilja na preživež od hiše do hiše je po § 15, zakona od 28. avgusta 1883, št. 17 dež. zak. dopustna. Ker pa pravi § 14 istega zakona, da si ubožec sam ne more izbirati, kako naj se ga podpira oziroma oskrbuje, se bo Vaša ženska morala pokoriti županu in sprejeti oskrbo, kakoršna se ji da in bo torej morala iti domov. Če tega ne bo storila, nima pravice, kaj od občine terjati.

Razne vesti.

Častno občanstvo. Občinski zastop v Kotredežu je podelil svojemu županu gospodu Francetu Trnovšek častno občanstvo.

Odlikovan učitelj. Častnim občanom občine Šmartno v Tuhinju je imenovan gospod učitelj Frančišek Zore, ki že pol stoletja podučuje tamošnjo mladino. Vsa dolga leta od 1857 do 1907 ni delal samo v šoli, za izročene mu otroke, nego je bil tudi njihovim starišem, kjer je le mogel v pomoč.

Dražba premičnih stvari. Znano je, da sme občina opravljati v lastnem delokrogu javne dražbe premičnih stvari. Pri tej pravici pa obstoji neka važna izjema, na kojoj naj s tem opozorimo. Po določbi § 269 cesarskega patenta od 9. avgusta 1854 št. 208 drž. zak. je pridržana dražba premičnih stvari, ki so last nedoletnih ljudi, sodiščem. Edino sodišča tedaj smejo na dražbi prodajati nepremičnine, lastne nedoletnim. — Zato naj vsaka občina pri prošnji za opravo dražbe poizveduje, če je prosilec polnoleten ali še nedoleten.

Avstrijski državni monopoli. Pod besedo monopol se razume izključno pravico države o raznih stvareh razpolagati. Pridržane so dotične stvari edino razpolaganju države. Predmeti avstrijskega monopola so: 1.) Kuhinjska sol; edino država ima pravico ob morju sol pridobivati, le njej pripade lastninska pravica do solnih vrelec in solnih rudnikov. Kjer zasledijo kak solni vrelc, se mora pod kaznijo to naznani finančni oblasti tekom 90 dni. Sol se sme kupovati samo iz državnih zalog. 2.) Tobak; v vsakem stanju je tobak predmet monopola, bodisi obdelan ali surov ali v odpadkih. Prepovedano je samolastno tobak saditi, obdelovati in prodajati. Odkar je tobačna režija začela izdelovati cigarete, je prepovedano tudi drugod kot v tobačnih tovarnah izdelane cigarete prodajati. 3.) Smodnik; prepovedano je izdelovati smodnik brez oblastnega dovoljenja. Isto velja tudi o prodaji smodnika. Vsi monopoli prinašajo državi velikanske dohodke, zlasti tobačni monopol. — Želeti bi bilo, da se uvede monopol tudi na alkohol.

Škode o priliki vojaških vaj so na poljih mnogokrat precej velike. Razven drugih jesenskih pridelkov trpe osobito jesenske košnje, ker je včasih otava

vsota poteptana. Naša županstva naj torej opozore vse one posetnike, ki bi imeli vsled vojaških vaj kako škodo, da morajo to še tisti dan na licu mesta prijaviti posebni vojaški komisiji. Na prepozne prijave se navadno ne ozirajo, ker se mora po ukazih, ki jih izdado višje vojaške oblasti vsako leto sproti, vse škode takoj po vaji ceniti. Vsako vojaško krdelo ima že določene komisije in cenilce škod. — Torej pozor!

Zavedna občina. Občinski odbor Sele nad Borovljami je sklenil: 1. Občina Sele je poslala lanske leto pritožbo na železniško ministrstvo zaradi samonemškega napisa na postaji v Borovljah. Ker dosedaj še ni bilo rešitve, se sklone nemudoma iznova zahtevati, da se ugotovi zgorajšnji zahtevi. 2. Sklene se, da se od c. kr. deželne vlade, okrajnega glavarstva, sodišča ter splošno odkodersibodi poslanih samonemških razglasov in oklicev ne sprejema. Naroča se občinskemu predstojništvu, da takšne razglase in oklice takoj vrne dotičnemu uradu s pripombo, da se v smislu člena XIX. drž. osn. zak. terja slovenske razglase in oklice. 3. Od trgovinskega ministrstva se zahteva, da dobi pošta Borovlje dvojezični poštni pečat in novo poštno poslopje dvojezični napis. 4. Od istega ministrstva se zahteva rešitev prošnje zaradi stalnega poštnega sela iz Borovelj v Sele. 5. Od c. kr. finančnega ministrstva se zahteva, da c. kr. davkarja v Borovljah brez posameznega zahtevanja izdaja za celo davčno okrožje občine Sele le dvojezične davčne knjižice, opominske liste in plačilne nakaze. 6. Končno se naloži občinskemu predstojništvu, da te sklepe naznani pristojnim oblastim in obenem gosp. državnemu poslancu Grafenauerju, katerega skrb bodi, da se te upravičene zahteve uresničijo in pridejo do veljave. — To je poštena, krepka in odločna beseda, kakor bi jo morale govoriti vse „slovenske“ občine na Koroškem, in gotovo bi se marsikaj izpremenilo pri nas. Slovenske občine, posnemajte občino Sele.

Poslanci mest in dežele. Iz kmečkih okrajev je v zbornici 319 poslancev, iz mestnih pa 197. Seveda je med tem velikim številom „kmečkih“ poslancev mnogo kmečkih le po imenu in spadajo po svojem mišljenju drugam. Vendar vzemimo število kakršno je! Po posameznih deželah se dele poslanci tako:

	dežela	mesta	skupaj
Češko	76	54	130
Moravsko	29	20	49
Šlezija	9	6	15
Galicija	72	34	106
Bukovina	10	4	14
Kranjsko	11	1	12
Dalmacija	11	—	11
Dolnja Avstrija	21	43	64
Gornja Avstrija	16	6	22
Štajersko	19	11	30
Solnograško	4	3	7
Koroško	9	1	10
Tirolsko	18	7	25
Predarlško	3	1	4
Trst	—	5	5
Gorica, Gradiška	5	1	6
Istra	6	—	6

Pogozdovanje Krasa. Na osmem mednarodnem kongresu na Dunaju je deželni gozdni nadzornik v Ljubljani, g. K. Rubbia poročal o pogozdovanju Krasa. Rekel je med drugim: Po zakonu iz l. 1852 so se pogozdovale le one parcele, katere so lastniki prostovoljno v ta namen ponudili pogozdovalni komisiji. Vsled tega se je pogozdovanje vršilo brez pravega načrta, le za parado tuintam. Pozneje smo dobili zakone za pogozdovanje Krasa v tržaški okolici, na Go-

riškem, Kranjskem in v Istri. Pogozdovalne komisije so v Ljubljani, Trstu, Gorici in v Poreču. Vsaka komisija si je napravila svoj pogozdovalni kataster. Od 60 štirj. kilometrov kraškega sveta v tržaški okolici je 1169 hektarjev določenega za pogozditev; na Goriškem od 1941 štirj. km 8281 hektarjev; v Istri od 3661 štirj. km Krasa 13.753 hektarjev; na Kranjskem od 7466 štirj. km 3696 hektarjev; torej je skupaj od 13.128 štirj. km Krasa določenih 26.899 hektarjev za pogozditev. V Dalmaciji je 11.049 štirj. km kraškega sveta. Pogozditev pa se vrši jako počasi, ker so imele in še imajo mnoge občine skupne, nerazdeljene pašnike. Le posamezni lastniki skrbno varujejo nove nasade. Do konca l. 1906 je bilo v tržaški okolici pogozdenih 869 hektarjev na Goriškem 4143 hektarjev, v Istri 1905, na Kranjskem 2378 in v Dalmaciji 10.000 hektarjev. Sadi se največ borovca, pa tudi smreka in macesen. Novi nasadi pa mnogo trpe na raznih mrčesih, vsled požarov ob železnici, burje, snega in ledu, ki polomijo mnogo mladega drevja. Gozdni nadzornik Rubbia konča svoje zanimivo predavanje s pozivom na vlado, da izdatneje podpira pogozdovanje. Dokler lastniki pogozdenih parcel nimajo dohodkov, morajo biti prosti vseh davkov in priklad. Potem bode mogoče pospešiti pogozditev.

Državno gospodarstvo. Avstrija ima letos 1071 milijonov čistega dohodka. (odbiti je 744 milijonov za stroške, katere ima država, da te dohodke zasluži in izterja). Vojaštvo požre na leto 340 milijonov; od vsakega gld. davka se pobira za vojaštvo 32 krajcarjev! 372 milijonov plačuje država za obresti državnih dolgov. Za politično upravo in pravosodje porabi država 193 milijonov. Za cesarski dvor plačuje 11 milijonov. Za gospodarske namene, za šolo in znanost porabi država samo 143 milijonov; za ljudsko šolstvo in učiteljska 6 milijonov; pripomniti je treba, da nosijo občine in dežele skoro vsa bremena za ljudske šole. 55 milijonov stanejo vseučilišča, znanstveni zavodi, srednje šole itd. 81 milijonov gre za narodno-gospodarske namene; tržaški Lloyd, parobrodna družba, dobi od teh 7 milijonov. Za obrtno nadzorništvo izda država 668.000 K, za varstvo izseljencev 130.000 K, za izobrazbo obrtnih vajencev 19.000 K.

Volišče brez volivcev. Skoro neverjetno, a resnično. V trgu Terragnolo, ki šteje približno 2500 prebivalcev, so bile pred nekaj tedni razpisane občinske volitve, a volit ni prišel niti eden volilec. Občina je pred leti radi pelagre in slabih prometnih zvez zelo obubožala. Radi tega in vsled še nekaterih drugih okoliščin je vlada razpustila občinski zastop ter občinsko upravo izročila komisarju Dorigattiju. Mož je bil kos svoji nalogi; vsi prebivalci so bili z njegovim gospodarstvom zelo zadovoljni. Ko so bile torej sedaj razpisane volitve, sklenili so modri možaki, da se nihče ne udeleži volitev, da s tem vlado prisilijo, da jim pusti še naprej priljubljenega upravitelja. Volilni komisar je cel dan sedel v volilni sobi, zvečer pa brez uspeha odšel, ker niti eden volilec ni oddal svoje glasovnice. Neprenehoma je stala pred občinsko hišo straža, da zavrne vsakogar, ki bi hotel prelomiti dano besedo.

Listnica uredništva.

Gospod M. G. v N. L.: Kje se dobijo cemenetne cevi in koliko stane 1 meter dolga s premerom 20 cm? — Obrnite se za pojasnilo na naslov naše domače trdke Zajec. Natančen naslov razvidite iz inserata na naših platnicah.

Županstvo Š.: Takih tiskovin nimajo nikjer v zalogi. Po našem mnenju pa bi Vi za napravo take občinske matice rabili lahko tudi tiskovine, kakoršne se rabijo v zadevah vojaške evidence. Samo napise nad kolonami Vam je treba primerno spremeniti.